

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTA OFICIALA A EPISCOPIEI ARADULUI

Redacția și Administrația
ARAD, STR. EMINESCU 18

APARE DUMINECA
Redactor: Pr. Demian Tudor

ABONAMENTUL:
Pentru particulari pe an 5000 lei.

PREOTUL ȘI SĂNĂTATEA POPORULUI

Omul, făcut după chipul lui Dumnezeu, până atunci a fost fericit și în stare de sfințenie, până când a stat în legătură cu cel Atotputernic, care este izvorul binelui și al adevărului. Păcătuiind, adică rupând legătura sfântă cu divinitatea, s'a produs o schimbare în natura lui, întunecându-i-se mintea, ca o consecință a păcatului. Dar, după învățătura Sf. Biserici, chipul lui Dumnezeu nu este cu totul pierdut în natura omului, ci numai întunecat, iar ca o dovadă avem năzuința continuă a acestuia de a realiza întrânsul pe prototipul său, — de a se mântui de păcatele cari îl înconjoară și cari caută să-l stăpânească.

Acest proces se desfășoară în scurtul drum terestru pe care-l constituie viața. „Viața este un mare dar dumnezeiesc”. Ea este popasul vremelnic de pregătire pentru împlinirea celui mai înalt ideal, care este desăvârșirea și prin urmare realizarea celui mai mare dor al nostru, acela de a moșteni viața veșnică.

În urma păcatului, trupul — purtătorul sufletului, — a slăbit, încuibându-se în el boala cea aducătoare de suferințe și dureri. Pentru realizarea unei sublime vieți sufletești e necesar în același timp și îngrijirea trupului, adică ridicarea lui deasupra primejdiilor cari îl impresoară și-i macină vigoarea. Sănătatea trupului ușurează actul desrobirii de păcat. Dictonul latin: „Mens sana in corpore sano” este un adevăr verificat de atâtea generații și însăși Sf. Biserică recunoaște aceasta.

Boala, fiind de cele mai multe ori o urmare a păcatului, desigur că lupta ce se dă împotriva ei, este în același timp o luptă pentru a stărpî păcatul. Tămăduind trupul bolnav ajutăm la purificarea lui, pentru ca astfel înduhovnicit „să ne arătăm înaintea judecății lui Hristos, ca să primim fiecare după cele ce am făcut fiind în acest trup, ori bine, ori rău” (II Cor. 5, 10).

Prin urmare, pe lângă grija cea mare pe

care o datorăm sufletului, trebuie să îngrijim și de sănătatea trupului. Dacă viața este un dar al lui Dumnezeu, asemenea sănătatea este tot un dar al Lui. Sănătatea predispune pe om pentru lucruri bune; boala copleșește sufletul și-l întunecă.

„Sănătatea este, pentru omul muritor, binefacerea din frunte”... (Simonide). „Viața lipsită de sănătate e o povară; cu sănătatea, e bucurie și fericire” (Longfellow). Îngrijirea sănătății este o datorie; neîngrijirea ei este un păcat. Mulți oameni — din diferite motive neîntemeiate — neglijează într'atât sănătatea, încât din vina lor își scurtează viața. Din această cauză se crede că multe vieți folositoare omenirii au căzut răpuse la o vârstă fragedă din negrijă. „Să luăm numai pe muzicieni, — ce pierdere dureroasă pentru toată lumea a fost că Pergolese a murit la douăzeci și șase ani, Schubert la treizeci și unu, Mozart la treizeci și cinci, Purcell la treizeci și șapte, Mendelssohn la treizeci și opt”. (Lubbock: Fericirea de a trăi).

Boala este în același timp și o încercare îngăduită de Dumnezeu pentru a vedea puterea de credință a celui încercat. Astfel dreptul Iov este o pildă și un îndemn. Lovit trupest și sufletește, el a rezistat eroic tuturor durerilor, spre disperarea iadului înfrânt de credința acestuia. „El rănește și El leagă rana; el zdrobește și mâinile Lui tămăduiesc” (Iov 5, 18).

Cel mai mare doctor al omenirii, care a vindecat nu numai sufletele, dar și trupurile a fost Iisus Hristos. El ierta păcatele unde răvna pentru mântuire era vădită, — dar în același timp ușura povara trupului pătruns de neputință, acolo unde vedea dor de îndreptare și năzuință în credință. A vindecat pe soacra lui Petru, pe slăbănogul dela lacul Vitezda, pe femeia cu scurgere de sânge, pe slăbănogul din Capernaum, pe leproși, orbi, îndrăciți. În marea

Lui înțelegere și milă pentru om a pățimit chinuri și a primit chiar cununa morții. El este icoana făcătorului de bine și prototipul doctorului trupesc și sufleteș.

Preotul — prin pregătirea sa intelectuală, prin contactul zilnic ce-l are cu poporul, prin misiunea sa de îndrumător duhovnicesc și zidar de suflete curate, — trebuie să urmeze pilda Celui care a trasat calea ce duce spre mântuire, spre a putea primi chemarea la judecata de apoi: „Veniți binecuvântații Tatălui Meu și moșteniți împărăția gătită vouă dela facerea lumii... Căci bolnav am fost și m'ați cercetat...” (Matei 25, 34, 36).

Chemarea sa întrece hotarele unei îndatoriri îngrădită între dosare și ore de birou. El trebuie să lucreze „cu timp și fără timp” în toate domeniile, cari pot prilejui un ajutor și pricină de mântuire. Trebuie să fie un ziditor de suflete și tămăduitor de trupuri în limita putinței și a priceperii. De aceea misiunea lui e chemare sfântă și unică pe pământ. Ingrijirea bolnavilor este, prin urmare, una dintre sublimele îndatoriri ale preotului.

„Problema sănătății interesează deasemenea în mare măsură neamul ca totalitate, — spune I. P. Sf. Sa Mitropolitul Nicolae — căci o șubrezenie a sănătății fiilor lui, pune în pericol însăși puterea lui de apărare și de viață. Preotul care poartă pe umerii lui dubla răspundere de îndrumător duhovnicesc și național al poporului, trebuie să acorde de aceea un interes cât se poate de mare acestei probleme”. (Rev. Teol. Nr. 9—10, 1943).

Poporul nostru prezintă un procent înspăimântător în ce privește mortalitatea infantilă, tuberculoza, boalele sociale, pelagra etc. În privința igienei și a hranei deasemenea ne găsim într'o situație cât se poate de jalnică. Avorturile fac ravagii, iar sistemul de un copil s'a transformat într'un obicei pe cât de păcătos, pe atât de alarmant, din punct de vedere național. În timp ce la orașe se află un medic la 500 de suflete, la sate avem un medic abia la 12 000 de țărani. Ne găsim încă sub zodia babelor lecuitoare cu descănțece și vrăjuri. Pentru împlinirea multelor nevoi de ordin sanitar e necesară o campanie serioasă timp de zeci de ani.

Și pentru această operă de samaritanism vedem contribuția preoțimii pe cât de eficace, pe atât de imperios necesară.

În misiunea lor de convertire a popoarelor sălbatice, misionarii poartă cu sine și o mică farmacie lecuitoare de trup. În Franța preoții catolici studiază paralel cu teologia și

medicina, îndeplinind cu mult succes în lumea satelor oficiul de preot și slujba de medic. Ce admirabilă împletire de îndatoriri!

În tot timpul preotul este alături de popor. Îi cunoaște suferințele și-i știe durerile. Omenirea nu ar avea decât de câștigat, dacă pe lângă misiunea sa ca duhovnic preotul poate lecu și trupurile îmbolnăvite. Când cineva îl cheamă la un suferind poate duce alături de patrafir și trusa de medicamente. După rugăciunea pe care o citește bolnavului și prin care acesta se purifică sufletește de amarul celor apasă, el acceptă cu mai multă încredere vizita decatoare sfatul medical pentru tămăduirea trupului. Prin această conlucrare între cele două slujbe, nu ne gândim la substituirea totală a medicului de către preot. Nu! Din contră, această acțiune ar constitui un bun prilej de colaborare între medicul adevărat și preotul ajutor. Preoți avem în fiecare sat; medici se află doar la 5—10 sate. Preotul e în contact permanent cu credincioșii; medicul se întâlnește numai ocazional cu pacienții. Preotul poate, așadar, îndruma, sfătui și interveni în mici cazuri, fie urgente, fie aparent banale, dar cu consecințe funeste dacă se neglijează, potrivit obiceiului rău înrădăcinat la sate de a apela la medic în ultimul moment, când poate fi totul tardiv.

Prin urmare, preotul poate numai să ajute medicului în opera sa de tămăduire a celor bolnavi. Câte boale, cari chiar dacă nu sunt momentan fatale, slăbesc totuși pentru toată viața trupul bolnavului neingrijit de medic. Câte îndrumări igienice ar putea da preotul și câte vieți nu s'ar cruța, în caz când duhovnicul satului ar avea și o oarecare pregătire medicală!

De aceea ar trebui ca în anii de studii teologice să se dea posibilitate teologilor să câștige cunoștințe mai ample din domeniul medicinei. Atât cât se învață astăzi nu e suficient. Și apoi o farmacie portativă cu medicamentele cele mai mult folosite ar trebui înființată în fiecare parohie. Preotul să fie primul ajutor! Iar rezultatele ar fi — după câtva timp — mult satisfăcătoare.

Aceasta nu este numai o necesitate de ordin uman și național, ci și un imperativ sfânt, rezultat din porunca Sf. Biserici: „Să iubești pe aproapele Tău” și să-l ajuți în toate ocaziile, nu numai sufletește, ci și trupește.

Preotul să fie gata întotdeauna să răspundă îndată chemării bolnavului, ajutându-l și cu rugăciunea întăritoare de suflet, dar și cu sfatul său de quasi-medic trupesc. Va câștiga

mai multă încredere în fața credincioșilor săi și va avea mai mare izbândă în reușita apostolatului.

Dar la căpătâiul bolnavului trebuie să ducă, pe lângă pricepere de tămăduitor și zăbavă de pustnic, blândețe de sfânt și iubire de mântuitor.

Așa a făcut Fiul Omului și așa trebuie să reușim să facem și noi urmașii Lui, căci: „Oile mele ascultă glasul meu...” (Ioan 10, 27).

Pr. MIRCEA MUNTEANU

Cea dintâi predică

Nu a noastră, a preoților, a oamenilor. Cea dintâi predică a multora dintre noi poate a fost nereușită și fără de însemnătate. Câți nu ne amintim de ea cu haz, de cea dintâi improvizație sau chiar de cea dintâi cuvântare pregătită, a noastră?

De-o alta vreau să amintesc aci. De cea dintâi predică a Fiului lui Dumnezeu.

Așa după cum istoria a fost atentă și a înregistrat ultimele cuvinte ale celebrităților, după cum din ultimele cuvinte ale lui Iisus pe cruce și înainte de înălțare, deducem sumedenie de îndemnuri și învățături, tot așa și din primele cuvinte oficiale ale Domnului Hristos, vom scoate învățătura care e de cea mai mare însemnătate pentru urmașii lui.

Sfintele evanghelii nu ne spun care a fost cel dintâi cuvânt rostit de copilul minune acolo în refugul din Egipt sau în căminul din Nazaretul Galileii. Poate că nici n'o fi zis așa cum zic ai noștri când învață să vorbească: „mamă”, „tată” și alte cuvinte prin care se cere hrana. Ceea ce știm sigur, ceea ce a găsit evanghelistul ca suficient să știm, ceea ce însuși economia cerească parcă anume așa a aranjat, e, că întâiele cuvinte rostite în public de Domnul Hristos să fie acelea din templu la vârsta de doisprezece ani: „...nu știați că trebuie să fiu în casa Tatălui meu?”

Cuvinte care nici cum nu trădează pe începător sau o minte copilărească. Hristos e demn dela primul până la ultimul cuvânt.

De ce însă întâia lui învățătură e tocmai aceasta, cu casa tatălui său? De ce lui și nouă, luându-l de pildă, ni se cuvine să fim întâi și întâi, și pururea, în casa Tatălui? Căci aceasta vrea să zică evanghelia atunci când, dela naștere și până pe la vârsta de treizeci de ani a Mântuitorului, nu mai crede de cuviință să noteze alte cuvinte în afară de acestea.

De ce statul și umblatul la biserică, premerge din punct de vedere cronologic, tuturor celorlalte prunci ale Mântuitorului?

Aceasta o pot înțelege mai bine cei înaintați în vârstă și în experiența personală. Pe zi ce trece, îți dai seama, că într'adevăr în biserică (cel puțin la

sate) începe totul. Aci-i alfa. Aci te botezi, îți începi încreștinarea, dar mai ales aci înveți. Din predică, din citiri, din cântări, din rit și din toată comportarea și atmosfera din biserică. De pe amvon se face moralizarea, instruirea în dogmă, în cele igienice, cronologice, etc.

Istoria a băgat de seamă că marii oameni, au ieșit din tinzile bisericilor și ale mănăstirilor. La sat, același lucru în mic. Conducătorii treburilor sătești și plugărești, sunt adesea oameni cari știu mână, octoiul. Rar sat unde primarul, consilierul comunal sau de obște să nu fie strănaș. Toți isteții și luminații satului sunt oameni de biserică; și invers, toți cari se tem și fug de ea, sunt oameni închiși și înapoiți, de periferie.

Nu din întâmplare dar, cel dintâi cuvânt al Domnului Hristos a fost despre biserică. Ca și prunc minunat și dornic de știință ce era, era încântat de ceea ce se afla depozitat în tradiție și în sulurile templului; ca și Dumnezeu, decreta, statornicia încă de pe-atunci, că biserică va fi singurul loc unde se va putea învăța și deprinde toate câte le-a învățat el și apostolii.

Pr. GH. PERVA

Statulele Frăției Misionare „Frăția Propovăduirii Sfintei Cruci“

IX. Diverse.

24. Când un misionar sau o misionară, sau un membru ajutător, nu ar putea, cu nici un chip, să se impace cu anumite hotăriri sau anumite lucrări ale Frăției, ei au dreptul să se retragă și să-și retragă și averea cedată, pentru a o ceda unui alt așezământ misionar, sau unei Sfinte Biserici sau Mănăstiri. Dacă între timp unele bunuri, — mișcătoare sau nemișcătoare — au fost vândute, se vor da celui ce se retrage banii luați pentru ele, sau, dacă între timp banii și-au pierdut din preț, alte lucruri ce au avut pe atunci prețul bunurilor vândute. Dacă banii au fost investiți în bunuri misionare care trebuie răspândite (cărți, cruciulițe, etc.) se pot preda acestea. Iar dacă banii au fost cheltuiți pentru a se face reparații la o casă, sau pentru altceva ce nu se poate despărți de bunurile Frăției, aceasta are dreptul să plătească acest bani până în cel mult 6 luni. Venitul de până acum al averii (dobânda banilor, chiria casei, etc.) se păstrează pentru Frăție.

25. La fiecare 3 luni Sfatul Frăției va trimite Sfintei Episcopii a Aradului o dare de seamă despre meritul lucrării misionare și un tablou de toate încasările și cheltuielile făcute în acel timp, iar la sfârșitul anului va trimite și o copie pentru bilanț.

26. În cazul că se văd greșeli în îndrumare sau incetinală în lucrul misionar, Sfânta Episcopie a Ara-

dului poate să cheme adunarea generală a Frăției, pen-
truca aceasta să cerceteze starea de lucruri și să ia
măsuri de îndreptare sau, la nevoie, să aleagă alt sfat
de îndrumare.

27. Frăția poate primi ca misionari și oameni
care au în sarcina lor părinți bătrâni, fii, sau fiice, etc.,
și își poate lua îndatorirea să îngrijească de ei cu toate
cele trebuincioase, așa ca misionarul să plece liber la
lucrul Domnului.

28. Dacă Frăția va ajunge cândva să se desfiin-
țeze, toată averea ei, cum și îndatoririle pe care și
le-a luat ea față de membri sau față de cei din afară,
trec asupra Secției Culturale a Sfintei Episcopii a
Aradului.

29. Desființarea Frăției nu se poate face decât
printr'o hotărâre a adunării generale, la care au luat
parte cel puțin 70% din membrii misionari și ajutători.
Iar dacă la adunare, în a doua ședință chemată, s'a
luat hotărârea desființării, fără să se fi întrunit numărul
de membri ceruți, păreriile celorlalți membri pot fi
cerute și în scris, într'un registru de procese verbale,
care poate fi trimis la locuința membrilor. Aceste pă-
reri contează ca voturi, dacă sunt arătate în cel mult
o lună după adunarea generală.

30. După hotărârea desființării, membrii Frăției
vor fi înștiințați despre aceasta printr'o scrisoare reco-
mandată, dacă nu au luat cunoștință despre aceasta cu
prilejul adunării generale. În cel mult o lună dela afla-
rea acestei vești membrii trebuie să vestească dacă
acum își retrag sau nu, averea cedată Frăției.

31. Dacă vor fi trebuincioase pentru bunul mers
al Frăției și alte reguli, ele vor fi propuse adunării
generale de către Sfatul de Indrumare; după aproba-
rea acesteia și a Sfintei Episcopii ai Aradului, ele vor
fi obligatorii pentru Frăție.

Despre ce să predicăm?

*Duminecă în 17 Februarie 1946 să vorbim des-
pre: VALOAREA OMULUI.*

— „Cum aş putea eu să cred că Dumnezeu a
luat un pumn de noroi și a făcut din el un om?“ —
întrebă un necredincios pe un păcătos convertit la
credință. Credinciosul răspunse:

— „Foarte adevărat?“...

— „Cum așa?“...

— „Privește la mine!... Iată, eu eram un pumn
de noroi mai înainte de a mă întoarce la credință,
iar după ce Dumnezeu a coborât harul său cel sfânt
asupra mea, am ajuns și eu om cu adevărat“.

Un bărbat de știință, mare învățat, a cercetat
cam ce valoare are corpul omenesc și a constatat că
un corp în greutate de 65 kg. conține 45 kg. apă și
grăsime, din care s'ar putea fabrica 7 kg. săpun,
cărbune pentru 900 creioane, fosfor pentru 2500 chi-

brituri, fier pentru un cuiu mai mare, var pentru a
se spoi 20 m² de zid, puțin magneziu, farte puțin
sulfur, sodiu, etc. care toate abia se ridică la va-
loarea de câteva mii sau zeci de mii de lei.

Evanghelia spune: „Ce va folosi omul de va
dobândi lumea toată și-și va pierde sufletul? Sau
ce va da omul schimb pentru sufletul său?“ (Mc. 8,
36-37). Nimic, pentru că nici lumea întreagă nu poate
răscumpăra valoarea unui singur suflet de om.

Iată, puncte de vedere deosebite după care se
judecă valoarea omului. Unii văd în om o mână de
țărână, alții un oarecare număr de elemente materiale,
fără o valoare deosebită. Unii văd în el numai un
braț de muncă, sau prelungirea unei mașini, alții o
unitate economică, un număr de statistică sau de
inventar, un robot care se conduce și se manevrează
ca o simplă mașină. Religia creștină vede în om
chipul lui Dumnezeu, „mărgăritarul“ cel prețios, mai
scump decât toate valorile lumii.

În orice caz, valoarea omului nu se poate cu-
noaște după chipul lui de lut, după greutatea lui
materială. Omul nu se măsură nici cu metrul, nici
cu chilogramul. Dacă îi judecăm valoarea numai după
făptura sa animalică, am văzut că nu prețuește prea
mult. „Pământ (pulbere) ești și în pământ vei merge“
(Fac. 3, 19; sau cum spunea preotul Horațiu: Cinis
et umbra sumus). Din acest punct de vedere unele
animale valorează mult mai mult; pielea, blana, gră-
simea sau oasele lor sunt mult mai scumpe decât
hoitul omului.

Dar omul nici nu se poate înțelege și defini,
dacă ne referim numai la corpul lui, la viața lui des-
fășurată numai pe plan material.

Omul este o ființă complexă, care nu încapă
între limitele materiei. El nu este numai floarea na-
turii, cum îi zic materialistii. Omul este regele lumii,
ființa cea mai aleasă, care întrunește în sine elemen-
tele lumii materiale și spirituale. Omul este capo-
dopera divinității, floarea creațiunii, și de aceea el
se poate înțelege în complexitatea lui numai prin ce
este divin în el, prin spirit, prin sufletul său creator,
liber și nemuritor. Aci se ascunde valoarea lui cea
mare, pe care creștinismul o pune în cumpănă cu
valoarea și greutatea lumii întregi.

Omul este „chipul și slava lui Dumnezeu“ (I Cor.
11, 7). Din definiția și constatarea aceasta rezultă
valoarea lui excepțional de mare. În curgerea vea-
curilor, lupta pentru desrobirea chipului lui Dumne-
zeu din om și efortul pentru a reprezenta în lume
prin el slava lui Dumnezeu, — adică gloria nemuri-
toare, — au avut un cuprins uneori tragic, alteori lu-
minos. Câte lupte s'au dat și câte eforturi s'au făcut
pentru emanciparea omului!... Cât sânge, câte sudori
și lacrimi s'au vărsat în revoluții și războaie, ca să
se recunoască dreptul tuturor oamenilor la masa vie-
ții!... Câte cărți s'au scris — e plină lumea de cărți

și reviste — care dau dovezi despre capacitatea și destinul omului în lume!... Câte minți și câte brațe s'au încordat până s'au descoperit tainele și s'au robit puterile naturii!... Prin câte strădanii și dureri de moarte s'au zămislit și născut creațiile omului: artele, științele, industriile și toate operele care poartă pecetea numelui de om!... Toate sunt mărturii istorice nelindelnice despre valoarea unică și despre poziția excepțională a omului în univers, toate proclamă valoarea trupului și mai ales valoarea neestimată a sufletului omenesc, manifestată în creațiile minții, în sentimentele inimii și în actele voinței.

Tot pământul, — cu toate ființele, lucrurile și bunătățile lui, — este creat și pus la dispoziția omului. Este un semn și acesta că valoarea omului este mai presus de toate valorile și că ființele, lucrurile, bunătățile și valorile lumii, se prețuesc numai în comparație cu omul.

Mai mult: religia creștină ne încredințează că Fiul lui Dumnezeu s'a întrupat ca omul să se mântuiască. Mare lucru!... Atât de mult prețuește omul în fața lui Dumnezeu, încât este un „subiect al dragostei divine“, o făptură pentru care se jertfește Mântuitorul, un fiu și un moștenitor alui Dumnezeu.*

Din considerarea deosebită de care se bucură omul, ca ființă etică, socială și spirituală, rezultă și prețul pe care îl are el în fața naturii, în fața lui Dumnezeu și în fața semenilor săi. Omul este pentru om un obiect sfânt, spune un înțelept din vechime (Seneca: Homo res sacra homini). Numai prin abuz, prin inconștiență sau în stare de decadență morală și socială, oamenii se sfășie și se ucid unii pe alții. Numai în stare de fiară omul poate fi animal față de semenul său (homo homini lupus). În starea normală de oameni, nu putem decât să ne respectăm și salutăm unii pe alții; să cinștim unii în alții „chipul“ lui Dumnezeu, scânteia divină a sufletului asupra căreia niciun om n'are niciun drept, fără numai creatorul ei, Dumnezeu.**

Din pricina valorii morale, sociale și spirituale pe care o are omul, religia creștină nu admite uciderea. Asupra vieții nu are drept decât Creatorul vieții. De aceea și în ființa umană cea mai decăzută, suntem datori să respectăm principiul vieții, care are o valoare divină și deci infinită. Statele moderne care au desființat pedeapsa cu moartea și care au

* *D. Stăniloae*: „Nimeni, până la întruparea Fiului lui Dumnezeu, n'a fost în stare să dea atâta însemnătate lumii și în special omului. Revelațiunea deplină a lui Dumnezeu în întrupare este în acelaș timp descoperirea deplină a celei mai uluitoare valori a omului“.

** *Channing*: „O cetate, în care s'ar practica principiul că omul e mai prețios decât bogăția și decât luxul, curând ar fi în fruntea civilizației; o cetate, în care oamenii ar fi crescuți așa, ca să fie vrednici de numele lor, ar ajunge metropola lumii“.

Laboulaye: „Ceeace face sacru pe om, în fața restului lumii; ceeace constituie libertatea sa și dreptul său, este gândirea, sufletul, această esență superioară, care dă vasului celui mai fragil un preț infinit de mare“.

înființat pentru marii și micii vinovați instituții de corecție și reeducare, împlinesc legea evangheliei creștine care oprește nu numai uciderea, dar și mânia și batjocura dintre oameni.

Religia creștină chiamă pe oamenii buni să îmbunătățească și pe cei răi, ceea ce este dovedit că prin instrucție și educație bună, se poate face; nu să-i ucidă, ci să-i mântuiască*. Educarea și reeducarea în sens creștin se impune oamenilor nu numai pentru a nu-și pierde valoarea și demnitatea sufletului, dar și din nevoia de-a asigura un maximum de fericire individuală și bunăstare socială. Căci cu dreptate se spune că: „Mulți oameni își datoresc ruina lor mai mult greșelilor lor decât răutății altora; mai multe case și orașe au fost nimicite de om, decât de furtuni și cutremure de pământ“ (Lubbock).

Spre deosebire de animale, omul are în lume o misiune morală; e chemat la sfințenie și obligat la perfecționare, tocmai din pricina valorii sale deosebite. Glasul conștiinței strigă în noi cu o autoritate divină: Fii bun, fii milostiv și iubitor. Supune instinctelor superioare instinctele tale inferioare. Fii modelul bunătății, al iubirii și al sfințeniei, ca să nu se rușineze Dumnezeu în tine. Reprezintă în lume *valoarea unică și infinită a sufletului tău creator, liber, nobil și nemuritor*.

Cărți

I. R. Botto: „ALFABETUL MUZICAL“. Diecezana — Arad 1945.

Cu câteva săptămâni în urmă, tiparnița Diecezanei a scos de sub teascurile ei o nouă „Cheie“ cu ajutorul căreia „cei mulți“ să poată pătrunde în frumosul secret al „Artei Portavului“. Este vorba despre lucrarea muzicală a Dlui Căp. I. R. Botto.

În vitrina Diecezanei, așezat între diferitele mărimi ale volumelor vecine, alfabetul muzical, în modestul său format de numai 64 de pagini, enigmatic, oferă „drumețului de rând“ o foarte interesantă ocaziune de întrebare: „există un alfabet și pentru muzică?“ Ceva nou. Da ceva nou în ce privește noțiunea. Drumețul pornește mai departe căutând a-și aduna fărâma sa de cunoștințe în acest vast domeniu al sunetelor muzicale și gândește . . .

Înainte de a răsfoi grandioasele volume ale lui F. J. Fétis: „Biographie universelle des muziciens“, sau

* Educația bună și efortul spre desăvârșire face din oamenii păcătoși sfinți (vezi calendarul creștin), tot așa cum o educație rea și un mediu decăzut face din sufletele curate adevărați demoni. Fiecare om poate ajunge un Hristos sau un Iuda. Se spune că Michel Angelo, a căutat mult până așafiat un tinăr frumos, model de virtute, după care a pictat icoana Mântuitorului la Cina cea ce Taină. Peste câțiva ani, în căutarea unui chip urât, care să reprezinte în tablou pe Iuda, a aflat pe acelaș tinăr, dar deastădată corupt până la desfigurare.

seria întreagă a „Solfegiilor“ lui Alfred de Lavignac, ori chiar un curs de „General Bass“ apărute în nenumărate ediții ale „Casei Lemoine“ din Paris, ne apare în față un „alfabet muzical“. Pare curios acest lucru, dar așa se prezintă situația. Cu 3 ani în urmă mi-a fost dat să văd un „abecedar muzical“ pentru copiii de școală primară din Franța. Cuprindea jocuri de copii puse pe note liniare, cântate pe literele alfabetului: A—B—C Ceeace este mai interesant la această carte, data apariției: Paris 1894.

Fac această paralelă cu aparția „alfabetului muzical“ al „Diecezanei în 1945“. Desigur că nu este primul în această direcție la noi, dar interesează deosebit titlul și cuprinsul. În domeniul muzical s'au scris multe lucrări, cum sunt acelea ale D-lor: A. Bena, T. Vulpescu, Zirra, Skeletty etc.; aceste lucrări sunt scrise însă pentru instrucția viitorilor profesioniști, într'un cadru extins și mult pretentios. Alfabetul muzical al dlui Botto, este desigur o lucrare mai puțin voluminoasă, pusă, strict, în slujba începătorilor în „ale muzicei“, în slujba acelor care vor să-și facă lectura informativă în acest domeniu.

Fără a expune câtuși de puțin pasagiul din Istoria Muzicei, D-sa, tratează sub o formă pur informativă, elementele de bază ale muzicei, începând cu prima noțiune „sunetul“, pentru a încheia cu cele din urmă: „formele muzicale“.

Motivele care l-au determinat pe Dl I R. Botto să scrie acest „alfabet muzical“ sunt desigur intruchipate în obstacolele de care s'a lovit autorul, fie în experiența D-sale ca șef al unei muzici militare, fie în aceea de dirijor de cor. Nu este deloc simplu a cânta un „poem simfonic“ sau un „Menuett“, a interpreta instrumental sau coral „Simfonia IX“ a lui Beethoven, mai înainte ca interpreții să fie câtuși de puțin la curent cu forma muzicală respectivă pe care o studiază.

Desigur, că dirijorul unei orchestre simfonice sau al unui „cor de catedrală“ nu se va mărgini la o cunoaștere superficială a teoriei muzicale, ci după lungi și minuțioase studii, așa cum o spune și Dl Botto în prefața lucrării D-sale, „. . . numai cunoscând felul de îndrumare în studiul muzical al mai multor teoreticieni, va reuși elevul să-și formeze o cunoștință, o părere proprie despre muzică“ . . .

Fără a intra în studiul Armoniei sau Contrapunctului care ar necesita volume întregi, Dl Botto arată importanța și mai ales dezvoltarea „portativului“ cu toate elementele sale constitutive: game, tempo, ornamente, semne dinamice și și intervalele.

Este foarte nimerit „Adaus-ul“ acestei lucrări prin care autorul a expus într'un cadru precis o parte a „teoriei instrumentelor“ cu registrele lor respective de întindere. În partea ultimă a „alfabetului“, autorul tratează într'un cadru foarte restrâns „Formele muzicale“.

Pentru această parte specială a muzicei, sunt mult prea puține două pagini, mai ales că este vorba despre: „simfonie, uvertură, rapsodie, operă etc. . .“ — într'un cuvânt — despre partea culminantă la care a ajuns până astăzi muzica clasică prin strălucii ei făuritori: Mozart, Verdi, Bethooven și Wagner. Era cred, o complectare împodobitoare a lucrării Dlui Botto, expunerea unor foarte scurte pasagi din partiturile generale ale Marilor Clasici.

În ce ne privește, eram mult recunoscători autorului să ne fi arătat pe „portativ“ o mică porțiune din partitura generală a „Rapsodiei Române“ a Maestrului George Enescu, 2 sau 3 măsuri din „Liturgia Solemnă“ a Dlui S. Drăgoi, ori un „Heruvic“ din liturgia lui Gheorghe Dima. Mai mult chiar, un cât de mic pasagiu dintr'o compoziție a d-sale.

„Alfabetul muzical“ al Dlui Botto, sub forma în care a fost conceput, are evident și lacune. Aceasta nu este o lipsă de condescendență față de autor, ci o reliefare sinceră. Niciun teoretician nu a fost și nu poate fi perfect. Autorul lucrării despre care vorbim are poate în manuscris o continuare a acestei lucrări care va complecta pe cea prezentă și-i va lărgi cadrul.

Rolul lucrării de față se evidențiază prin faptul că autorul caută să pună la îndemâna oricui, nu numai a muzicianului, normele după care se poate judeca o bucată muzicală de orice natură. Caută să ușureze munca acelor care se vor îndeletnici cu studierea răvașelor după portativ, pe care le-au însemnat Alții, demult, în negura vremurilor. Răvașe pe care le-au însemnat „Ei“ departe de lumea aceasta cu „lucruri mărunte“, în slujba „Imnelor solemne“ de ridicare cu gândul spre Dumnezeu ca: Aleluia, Kyrie Eleison, Sună ora Binecuvântată etc. . .

Autorul este un lucrător în ogorul frumosului, al destinderii sufletești, al desgropării comorilor portativului, care cuprinde tot ce lumea a avut mai frumos în existența sa până astăzi: „Cântecul“. O inventariere a tuturor comorilor ce zac sub colbul vremilor uitate necesită o „armată“ de cunoscători, care printr'o „împreună lucrare“ ar putea dărui „muritorilor“ frumuseți nebănuite. Pentru a face „muzică“ și mai ales „a cânta“ înseamnă a înțelege altfel viața. A pătrunde gândul Celor mulți care au trăit pentru muzică și frumos, înseamnă a te identifica cu idealul „Lor“ a studia fără încetare misticismul care le-a ajutat să creieze. A pătrunde în „tainele muzicei“, înseamnă — așa cum spune autorul în prefață — . . . „a te te ridica cu sufletul într'o lume nouă, plină de vrăji“, . . . unde soarele nu apune și cântarea Heruvimilor și a Serafimilor nu încetează.

Pr. I. Brândașiu

Informațiuni

■ **MULȚUMITĂ ARHIEREASCĂ.** Prea Sfințitul Episcop Andrei mulțumește pe această cale tuturor P. C. Protopopi și Preoți, cari i-au trimis felicitări cu prilejul împlinirii a 10 ani de păstorire.

■ **DIN PRILEJUL IMPLINIRII ALOR ZECE ANI DE PĂSTORIRE ÎN EPARHIA ARADULUI** Prea Sfințitul Părinte Episcop Andrei, apreciind „zelul sporit și vrednicia deosebită” a unor Frați Preoți, a binevoit să acorde următoarele distincțiuni:

Păr. Protopop Florea Codreanu, Arad, rangul de *Iconom Stavrofor*; Păr. Profesori Dr. Gheorghe Popoviciu, Dr. Petru Dehelean, Petru Bancea, dela Academia Teologică și Pr. Ioan Popescu adm. pp. Pecica, rangul de *protopopi onorifici*. Următorii Preoți au fost distinși cu *brâu roșu*: Nicolae Ionescu Arad-Gai, Coriolan Monția Siclău, Ioan Popoviciu Almaș, Dimitrie Roșcău Șeitin, Aurel Borza Tauț, Ștefan Fofiu Talpoș, Ilie Cristea Lunșoara, Terentie Gavrilă Brusturi, Ioan Ispas Chier, Ioan Bogdan Șebîș, Dr. Roman Popa Bontăști, Ioan Tămaș Prăjești, Iosif Turcu Vărădia, Gheorghe Crișovan Radna și Aurel Goia Nădlac.

Tuturor le exprimăm felicitările noastre, dimpreună cu urarea ca Bunul Dumnezeu să i învrednicească a folosi aceste distincțiuni spre mai binele Sfintei noastre Biserici și a întregului popor dreptcredincios.

■ **ZIARUL UNIVERSUL DIN CAPITALĂ** a publicat cu data de 1 Febr. a. c. următoarea informație în legătură cu „libertatea religioasă”:

„La ministerul cultelor se întocmește în prezent noua lege a cultelor, care urmează să fie expresia hotărârilor conferinței dela Moscova privitoare la libertatea credinței și a dreptului de asociație.

Părintele ministru, Constantin Burducea, a invitat pe reprezentanții tuturor cultelor și asociațiilor religioase la o consfătuire luând act de propunerile și părerile fiecăruia și rugându-i a prezenta și propuneri scrise în privința legiferării unui regim cât mai liberal pentru viața religioasă și spirituală a statului român.

În general exponenții cultelor istorice și ai asociațiilor religioase au recunoscut că dela 23 August 1944 viața și manifestările religioase s'au bucurat de libertate.

S'a cerut însă o aplicare integrală, iar nu unilaterală, a hotărârilor dela Moscova, în sensul unei reintegrări a libertății de conștiință in-

dividuală, în raporturile dintre credincioși și Biserica ierarhizată, ca instituție Juridică.

Deasemeni noua lege urmează să definească problemele vieții și a obștiilor monahale, revenindu-se la organizația și autonomia pe care ele le-au avut în epoca primară a creștinismului care le dau dreptul de a-și alege singure conducătorii indicați, iar nu de a le fi impuși, principiu de libertate care în Apus a dus la organizarea ordinelor misionare călugărești.

În lumina adevăratei concepțiuni de libertate religioasă, raporturile dintre biserica oficială și credincioși trebuie să fie *acceptate* prin libera voință, iar nu *impuse* așa cum a statuat însăși biserica sfinților apostoli, care a dat dreptul credincioșilor să recunoască și să consacre meritele conducătorilor lor suflați prin formula sacramentală de *vrednic este* care constituia totodată și dreptul de veto categoric pentru cei inapți și neîndrituiți.

Prin rezolvarea acestor probleme de primordială însemnătate noua lege a cultelor este menită să creeze în statul român, adevăratele condițiuni de libertate și viață religioasă.

■ **PRIN ÎNALTĂ DECIZIE PATRIARHALĂ**, I. P. C. Arhimandrit Haralambie Vasilache, din Mitropolia Ungro-Vlahiei, a fost numit stareț al Mănăstirii Neamțu-Secu. Noul stareț a și fost instalat de către P. S. Părinte Episcop Atanasie Dincă, de față fiind întreg soborul sf. Mănăstiri.

Nr. 80/1946.

Dojană Arhierească

Constatând Noi că *Toma Dobrei* din parohia *Reveșis*, protopopiatul *Buteni*, a luat cu forța și în mod volnic cheia bisericii dela crâșnicul Sf. biserici, în ziua de 1 Decembrie 1945, cu scopul de a opri pe preotul locului a mai săvârși sf. slujbe, dăm numitului *Toma Dobrei* următoarea

PE DE A P S A:

1. Intrucât numitul *Toma Dobrei* este membru în Consiliul parohial, se destitue din funcțiunea onorifică de membru al Consiliului parohial și nu va mai putea fi ales trei ani membru în Consiliul parohial.

2. Dăm *dojană arhierească* lui *Toma Dobrei* pentru fapta necreștinească și condamabilă ce a săvârșit-o.

Arad, la 26 Ianuarie 1946.

† ANDREI,
Episcop.

Nr. 59/1946

Concurs

Pentru întregirea parohiei bugetară vacantă Arad-Micălaca Veche II, protopopiatul Arad, se publică concurs prin alegere cu termen de 30 zile.

VENITE:

1. Folosința sesiunii parohiale, 32 jug. cad. pământ arător.
2. Folosința casei și a grădinii parohiale.
3. Stolele legale.
4. Birul parohial în uz.
5. Salarul dela Stat.

Parohia este de clasa I-a urbană. Dela recurenți se recere să aibă cvalificațiunea prescrisă pentru parohii de clasa I-a.

Cererile de concurs, însoțite de actele necesare (diplomă de absolvire a unei școale secundare, absolutorul teologic, diploma de capacitate preoțască și certificat de serviciu), adresate către Consiliul parohial din Arad-Micălaca Veche, se vor înainta Consiliului Eparhial ort. rom. din Arad, în termenul concursului.

Reflectanții admiși de către Consiliul Eparhial la candidare, cu prealabila încuviințare a protopopului tractului, se vor prezenta în Sf. Biserică din Arad-Micălaca Veche pentru a servi, cuvânta și cânta, făcând astfel cunoștință credincioșilor.

Preotul ales va plăti toate impozitele după beneficiul preoțesc din al său.

Din ședința Consiliului parohial al parohiei Arad-Micălaca Veche dela 30 Decembrie 1945.

Aprobat în ședința Consiliului Eparhial dela 22 Ianuarie 1946.

† ANDREI,

Episcop.

Traian Cibian,

consilier ref. eparhial

2-3

Nr. 536/1946.

Se publică concurs, cu termen de 30 de zile pentru îndeplinirea catedrei de Istoria Bisericească dela Academia Teologică ort. rom. din Arad, rămasă vacantă prin pensionarea profesorului I. P. C. S. Păr. Dr. Nicolae Popovici.

Candidații vor adresa cererile lor Consiliului Eparhial ort. rom. din Arad, până la data de 10 Martie 1946.

Cererile de concurs vor fi însoțite de acte doveditoare asupra titlurilor ce posedă și un memoriu despre activitatea de până acum. Dacă au lucrări științifice publicate, vor anexa câte 3 exemplare.

Candidatul va dovedi că îndeplinește și următoarele condițiuni: 1. Este cetățean român și

a satisfăcut legea recrutării, 2. este Doctor sau măcar Licențiat în Sf. Teologie, 3. este creștin ortodox și cleric, sau dacă nu este cleric, că nu are nici un impediment canonic a fi hirotonit.

Candidații se vor supune unui examen de concurs în fața unei comisiuni la termenul ce se va fixa de Consiliul Eparhial. Concursul va consta din probele prevăzute de legea învățământului universitar.

Arad, din ședința Consiliului Eparhial în secțiuni unite dela 5 Februarie 1946.

† ANDREI,

1-3 Episcop.

Traian Cibian,

consilier ref. eparhial.

Nr. 537/1946.

Se publică concurs, cu termen de 30 de zile, pentru îndeplinirea postului al doilea de Consilier-referent la Secția Economică a Consiliului Eparhial ort. rom. din Arad.

Postul este înglobat în grupa A. 7. bis, tip. 23. Salarul este 16.200 lei lunar plus accesoriile.

Reflectanții la acest post trebuie să îndeplinească condițiunile prevăzute în cap. 11, p. 3 din Codul Funcționarilor Publici și să aibă un serviciu bi-sericesc de cel puțin 5 ani împliniți.

La cerere se vor anexa următoarele documente:

1) Extras de botez; 2) diplomă de bacalaureat, 3) absolutor teologic, 4) diplomă de capacitate preoțască, 5) certificat de serviciu, 6) memoriu privitor la activitatea bisericească de până acum.

Arad, din ședința Consiliului Eparhial în secțiuni unite dela 5 Februarie 1946.

† ANDREI,

Episcop.

Traian Cibian,

consilier ref. eparhial.

1-3

Nr. 378/1946.

Comunicat

C. preoți, conducători de Oficii parohiale, cu începere dela 1 Februarie c., vor încasa dela enoriașii, cari vor cere divorț bisericesc, suma de 5000 lei, din care 1000 lei vor rămânea la Oficiul parohial, 1000 lei vor administra Oficiului protopopesc și 3000 lei la Consiliul Eparhial. Sumele vor intra la epitropiile: parohiale, protopopești, respective la Casieria consistorială și se vor folosi pentru cumpărarea hârtiei și blanchetelor-tipărituri necesare la întocmirea rapoartelor și proceselor verbale referitoare.

Dela cei, cari vor cere dispensă, vor încasa și administra aici suma de a 1000 lei pentru acoperirea cheltuielilor de hârtie.

Arad, la 28 Ianuarie 1946.

† ANDREI,

Episcop.

Sava Tr. Seculin,

Cons. ref. eparhial.